

Konfini, Silenzji u Mergħat

Aspetti Queer fin-Narrattiva
Maltija, b'Referenza Speċjali
għal *Bep*

Student:

Romario Sciberras

Tutor:

Prof. Bernard Micallef

1. Dañla

Jista' jagħti l-każ li l-kelma *queer* f'rabta mal-letteratura Maltija tinħass stramba għal xi wħud. L-għan ta' dan l-artiklu huwa li jintroduci l-perspettiva *queer*¹ fil-kritika letterarja Maltija, li minnha din l-iskola tal-ħsieb għadha, nistgħu ngħidu, assenti. Fl-ewwel taqsima se tingħata ħarsa lejn l-aspetti bażiċi tat-Teorizzazzjoni Queer, li jipproċedu mill-prinċipju fundamentali tal-inadekwatezza tad-definizzjoni, partikolarment fejn tidhol id-demarkazzjoni lingwistika tas-sesswalità. L-ewwel effett li din il-ħarsa se jkollha fuq il-qarrej - effett li nistgħu nqisuh bħala neċessarju - huwa li studju bħal dan jiddisturba n-nozzjonijiet stabbiliti dwar is-sesswalità, mifhuma bħala produzzjoni diskursiva b'kuntrast mal-idea Freudjana tas-sesswalità bħala l-forza istintiva intrinsika tal-libido li tirrikjedi r-restrizzjoni jew is-sublimazzjoni sabieqi thalli lill-ordni soċjali intatt. Fil-qasam Queer, is-sesswalità hija sfera soċjali li tikkonsisti fi sfumaturi - gradazzjonijiet u modulazzjonijiet fl-aġir - marbuta sfiq mas-sistemi epistemoloġiċi u awtorevoli fil-kuntest storiko-soċjali. Fi kliem iehor, f'din il-perspettiva s-sesswalità - l-identità lingwistika iżda mhux l-atti jew il-għibdiet sesswali - hija prodott tad-diskorsi soċjali u ma fiha xejn fiha nfisha li jirrendiha naturali, stabbli u inaġġustabbli.

It-tieni taqsima ta' dan l-artiklu tittratta l-metodu kritiku użat fit-teżina, b'diskussjoni ddettaljata ta' xogħol il-kritiku fl-istħarriġ Queer.

L-aħħar taqsima hija sommarju tal-osservazzjonijiet Queer mislutin mill-erba' rumanzi analizzati fit-teżina.

¹ F'dan l-artiklu se jintużaw kemm *queer* kif ukoll "queer". Għaldaqstant tajjeb li tiġi stabbilita d-differenza ta' bejniethom. Filwaqt li tal-ewwel tirreferi għat-teorija nnifisha u għall-prinċipji fundamentali li jibnuha, *queer* tintuża bħala deskrizzjoni ta' elementi kulturali li juru xi differenza jew differenzi min-norma.

2. Il-qasam teoriku Queer

Aspett kruċjali li mmotiva l-bidu tal-moviment Queer kien id-diviżjoni hakkiema bejn l-eterosesswalità, meqjusa naturali, u l-omosesswalità. Fi kliem Noreen Giffney, it-teorizzazzjoni Queer “[tirrikonoxxi] l-identità bhala finzjoni kontingenti, kostruzzjoni msawra f’ambjent storiku u soċjali partikolari, li simultanament tippreskrivi u tipprojbixxi ċerti emozzjonijiet u azzjonijiet” (“Introduction” 2). B’hekk it-teoristi Queer jagħrfu li l-kategoriji *eterosesswali*² u *omosesswali* huma aktar instabbli milli statiċi, u l-binarju li jpoġġihom f’oppożizzjoni jehtieg li jiġi ddekostruwit sabiex toħroġ fid-dieher l-interdipendenza tal-kategoriji (Sullivan 51).

L-istharrig innovattiv ta’ teoristi bhal Diana Fuss jinkludi t-tkissir tal-binarju *eterosesswali/omosesswali* permezz tad-dekostruzzjoni. Fuss issostni li din l-oppożizzjoni tinbena fuq il-binarju *gewwa/barra* għaliex it-tifsir denotattiv ta’ terminu dejjem jiddependi fuq l-elementi esterjuri għalih (1). L-omosesswalità ssir il-mezz li bih l-eterosesswalità tibni l-fruntieri madwarha billi teskludiha. Qabel isehh dan, madankollu, il-qagħda mistkerrha tal-omosesswalità

għandha tiġi inkluża fl-eterosesswalità sabiex tiġi mifhuma bhala “l-iehor ikkontaminat” u mbagħad tiġi eskluża (3). B’hekk, Fuss turi li l-privileġġ u l-kundanna tal-eterosesswalità u l-omosesswalità, rispettivament, jipproċedu mir-relattività ta’ bejn iż-żewġ termini. It-teoristi Queer jaqblu bejniethom li l-eterosesswalità u l-omosesswalità huma kostruzzjonijiet soċjali, u l-istudju tal-produzzjoni diskursiva tagħhom huwa mezz li bih ir-relazzjoni djalettika ta’ bejniethom tibda titkisser. Annamarie Jagose titkellem dwar l-istudji soċjoloġiċi ta’ Michel Foucault u Alan Bray, li t-tnejn iqisu ċ-ċirkostanzi u l-isfond storiko-soċjali bhala l-kawża ewlenija tal-iżvilupp tal-eterosesswalità minn inklinazzjoni lejn tip ta’ intimità għal stil ta’ għajxien fil-Punent (10-11). Jonathan Ned Katz, mill-banda l-oħra, jiddiskuti d-diversi tifsiriet li akkumpanjaw l-att sesswali ta’ bejn raġel u mara matul iż-żminijiet sabiex juri li l-eterosesswalità fis-sens kurrenti tagħha ma kinitx minn dejjem in-norma.

Fil-harsa ġenerali li Sullivan tagħti lejn il-kunċett Queer, dan jitqies bhala firxa ta’ azzjonijiet, proċeduri u pożizzjonijiet politiċi li, filwaqt li mhumiex ristretti b’karatteristiċi partikolari, kollha għandhom il-

² Għall-fini ta’ distinzjoni, il-kategoriji tal-identità f’dan l-artiklu qegħdin jiġu mmarkati bil-korsiv. Dan qiegħed isir sabiex id-diskussjoni dwar il-kategoriji nnifishom hija vizibilment differenti mid-deskrizzjoni ta’ persuna.

potenzjal li jisfidaw l-għarfien u l-identitajiet normattivi. Għal Smith, Queer huwa strategija u attitudni li jinterrogaw in-normi soċjo-kulturali u n-nozzjonijiet tal-generu, is-sesswalità riproduttiva, u l-familja (kif ikkwotat f'Sullivan 43). David Halperin isahħaħ dan bl-istqarrija li Queer jinvolvi kulma jvarja min-normali, il-legittimu u d-dominanti, tant li aktar jirreferi għal pożizzjoni relattiva mal-istabbilit milli għal identità fis-sens umanist, jew pedament fundamentali li jiddetermina s-sugġettività tal-individwu (62). Għalhekk, l-assoċjazzjoni ta' Queer ma' parti magħżula mis-soċjetà, tipikament persuni gay u lesbjani, hija żbaljata, u teoristi bħal Halperin isostnu li kull min iħossu emarġinat minhabba t-tendenzi sesswali tiegħu jista' jiddeskrivi lilu nnifsu bħala queer. Ladarba Queer huwa pożizzjoni relattiva, dawn it-teoristi jgħidu li t-terminu nnifsu ma jistax jissostitwixxi l-kategoriji tal-identità *gay, lesbjana, bisesswali u transesswali*.

L-għan li t-teorija tittraxxendi l-kategoriji tal-identità stabbiliti wara li tirrendihom problematiċi ma jfissirx li d-differenzi bejn persuna u oħra jistgħu jiġu injorati; ifisser li mill-aħħar tat-tmeninijiet 'il quddiem inħass il-bżonn għal bidla minn enfasi fuq il-generu tal-persuna mixtieqa għal ħarsa

ontoloġika usa'. Filwaqt li l-Istudji Gay u Lesbici jiffokaw fuq l-esperjenzi personali ta' individwi f'minoranza minhabba l-omosesswalità tagħhom, it-Teorizzazzjoni Queer hija prinċipalment perspettiva li tisfida n-normattiv. Fi kliem iehor, dan il-qasam teoriku għandu l-għan li jesponi n-normi kollha u l-mezzi ta' konsolidazzjoni li jsahħuhom u jippreservawhom billi jemarġinaw lil min ma jikkonformax (Giffney, "Denormatizing Queer Theory" 74-75). Fil-fatt, skont Sullivan, l-għan tat-Teorizzazzjoni Queer huwa li tiddestabilizza l-perspettivi eteronormattivi dwar is-sess, il-generu, is-sesswalità, l-impigibja soċjali, u r-relazzjonijiet ta' bejn dawn il-fatturi (81). L-eteronormattività tinvolvi l-proċessi li jsahħu l-eterosesswalità bħala l-forma elementari tal-għaqda umana, il-mudell ta' kif il-generi għandhom jirrelataw, il-pedament tal-komunità, u l-mezz ta' riproduzzjoni li jassigura l-eżistenza tal-umanità (Warner xxi).

Distinzjoni importanti fit-Teorizzazzjoni Queer issir bejn l-eteronormattività u l-eterosesswalità. Skont Lauren Berlant u Michael Warner, jeżistu xi forum ta' sess bejn l-irġiel u n-nisa li ma jistgħux jitqiesu bħala eteronormattivi (548). Dan għaliex is-sess normattiv huwa teleoloġiku, jiġifieri għandu għan u prodott

(Thomas kif ikkwotat f'Sullivan 133). L-att sesswali li jseddaq jew jiddefinixxi l-identità tal-individwi involuti, jew li hu mmexxi mill-ghan prokreattiv, huwa eteronormattiv. Michael O'Rourke jseddaq dan billi jghid li huma tipi speċifiċi ta' eterosesswalità li jitqiesu normali u aċċettabbli, filwaqt li l-oghla valur jinghata lil irġiel u nisa miżżewġin u bit-tfal (111). Ghaldaqstant, Thomas jissuġgerixxi li koppji eterosesswali li, intenzjonalment jew involontarjament, jibqgħu mingħajr tfal huma parti mill-komunità transitorja queer (22). L-idea li persuna eterosesswali tista' wkoll tkun queer ilha teżisti mis-snin bikrin tad-disgħinijiet. Perezempju, Karl Knapper, attivist Queer f'San Francisco, jiddeskrivi Queer bhala r-rikonossenza u ċ-ċelebrazzjoni tad-differenzi, tant li persuna straight ma tistax tkun gay imma tista' tkun queer (kif jidher f'Thomas 21).

It-Teorizzazzjoni Queer ma tipproblematizzax biss il-kategorija eterosesswali; anzi, Giffney taraha bhala għodda analitika indispensabbli għall-investigazzjoni ta' kif il-kategoriji tal-identità *gay* u *lesbjana* huma prodotti diskursivi ta' min jidentifika ruħu bihom u ta' min jużahom bhala tikketta għal haddiehor ("Introduction" 4). L-ghan ta' Queer mhuwiex li jiehu post l-identitajiet eżistenti iżda li jbidel l-istatistiċità

tal-identità - anzi, tal-bniedem - fi proċess. Il-bniedem m'għandux għalfejn jimxi minn kategorija tal-identità għal ohra jekk jaċċetta li l-att tal-għajxien innifsu huwa kkaratterizzat minn dinamizmu dejjiemi. Queer joffri firxa ta' spazji li l-bniedem, fi proġett ippersonalizzat, jimrah fihom u jżewwaqhom b'tifsiriet temporanji li jinkludu d-diversi aspetti li jsawru l-esperjenza umana (6-7). Għalhekk, it-teoristi Queer ifittxu li jeżaminaw il-hbit kumpless bejn tendenzi omosesswali fuq naħa u tendenzi eterosesswali, il-ġeneru, ir-razza, u l-etniċità fuq in-naħa l-ohra (Hennessy 967); l-infinità ta' modi kif is-sesswalità ta' żewġ persuni li jidentifikaw ruħhom bhala gay tiġi mmodifikata minn dawn il-fatturi b'tali mod li l-esperjenzi tagħhom huma neċessarjament differenti. B'dan il-mod jiġu sfidati perspettivi monolitiċi ta' kif persuna għandha tesperjenza t-tendenzi omosesswali tagħha.

3. Il-metodoloġija

Ladarba dan il-qasam teoriku huwa għalkollox ġdid fil-kritika letterarja Maltija, kellu jsir qari preliminari estensiv dwar l-istrategiji tal-istharriġ użati u dwar it-termini li jagħmlu parti minn dan l-istharriġ. Ghaldaqstant, ix-xogħol involut fit-teżina kellu proċediment imqassam fi tliet stadji.

Fl-ewwel stadju ngħatat harsa lejn il-qari Queer li Donald Hall jagħmel ta' *The Yellow Wallpaper* ta' Charlotte Perkins Gilman, *The Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde* ta' Robert Louis Stevenson, u *Giovanni's Room* ta' James Baldwin. L-ghan ta' dan l-eżerċizzju kien li jinsiltu punti fundamentali kemm dwar kif il-kritika Queer taħdem f'komponenti testwali relevanti kif ukoll il-parametri li jkun stabbilixxa l-kritiku qabel jibda l-analiżi. Fit-tieni stadju dawn il-punti ntużaw fl-analiżi testwali ta' *L-Istramb* ta' Oliver Friggieri, *Jutta Heim* ta' Immanuel Mifsud, u *15-il Numru* ta' Trevor Zahra. B'dan il-mod it-Teorizzazzjoni Queer għet ikkuntestwalizzata fil-letteratura Maltija, b'attenzjoni partikolari mogħtija lit-teoriji ta' Foucault, Judith Butler u Eve Kosofsky Sedgwick. L-aħħar stadju kien jikkonsisti mill-analiżi tar-rumanz *Bep* ta' Tyrone Grima fid-dawl tad-dinamiżmu kontinwu li jkkaratterizza l-ħajja tal-bniedem, mifhum bhala fenomenu fluwidu fil-perspettiva Queer.

Mill-analiżi ta' Hall jidher li, ladarba n-norma u l-queer jeżistu fi frizzjoni ma' xulxin, il-probabbiltà hija li test queer ikun fih elementi inkompatibbli li b'xi mod jikkrepaw il-mekkanizmu binarju *eterosesswali/omosesswali*. Fi kliem ieħor, it-test ihaddan fih evidenza tal-limitazzjonijiet, l-eskluzjonijiet u l-preġudizzji inerenti

fil-proċess tad-demarkazzjoni ta' normalità sesswali. Ta' min jenfasizza li huwa l-binarju li jiġi dekostruwit f'dan it-tip ta' kritika, jiġifieri t-test mhux neċessarjament ikollu karattri jew sitwazzjonijiet omoerotici. Tant hu hekk li diversi kritiċi jagħtu importanza lit-testi li mal-ewwel daqqa t'għajn jistgħu jiġu deskritti bhala straight. Ir-relevanza Queer tat-test tiddependi fuq elementi li juru tendenzi u xewqat sesswali li jinbidlu, u azzjonijiet - jew aħjar, prestazzjonijiet sesswali tal-ġeneru - li jmorru lil hinn mill-konfini tal-binarju. L-evidenza testwali li tipponta lejn l-ineffċjenza tal-kategoriji riġidi *eterosesswali u omosesswali* jista' jkollha diversi forom, fosthom karattri, temi, sitwazzjonijiet fil-plott, stili ta' narrazzjoni, u xbihat. Infatti, jista' jagħti l-każ li t-trasgressjoni sesswali tkun inqas espliċita fit-test u tiġi rrappreżentata permezz ta' xbihat li jirrikjedu qari aktar metikoluż tat-test. Hall isostni li l-kritika Queer għandha dejjem tinvolvi qari kuxjenzjuż, b'attenzjoni mill-qrib għad-differenzi u l-kumplessità intratestwali, mingħajr generalizzazzjonijiet.

Fit-test letterarju, il-lingwa tista' tilhaq livell queer b'sinifikat oġhla għall-kritika letterarja, anki lil hinn mil-lingwaġġ figurattiv. Il-kliem użat fit-test jista' jitneżża' minn kull denotazzjoni jew mill-firxa dejqa ta' konnotazzjonijiet sabiex

jigi destabbilizzat u jistaghna b'multipliċità - jew infinità - ta' tifsiriet. F'test queer, kelma li tintuża kontinwament b'tifsira partikolari fid-diskors awtomatiku ta' kuljum tiflef is-sinifikat essenzzjali tagħha u ssir gabra ta' tifsiriet kunfligġenti skont ma jixtieq in-narratur jew il-karattru. Nistgħu nġhidu li l-kritika Queer tinvestiga kif l-isfumar li ssostni li jsehħ bejn il-kategoriji tal-identità huwa rifless fil-lingwa li, ironikament, hija l-ghodda użata sabiex jinholqu l-istess kategoriji. Bhalma s-sesswalità hija fluwida, hekk ukoll il-kelma tisfa ppersonalizzata, instabbli u varjabbli bhall-perċezzjoni individwali nfisha.

Fattur iehor li Hall jittratta fil-kritika tiegħu huwa d-dinamika soċjali, terminu li jehtieg elaborazzjoni għall-istudju preżenti. B'mod ġenerali dan jirreferi għall-qsim soċjali bejn in-norma u l-individwi li ma jikkonformawx magħha, kemm fuq il-livell testwali kif ukoll dak reali. Il-kritiku Queer għandu jibda billi jagħraf liema elementi fit-test qegħdin jirrapprezentaw in-norma. Wara li jstabbilixxi dan, il-kritiku jehtieg li jiffhem x'tip ta' relazzjoni teżisti bejn iż-żewġ partijiet. L-approċċ dekostruttiv tat-Teorizzazzjoni Queer jimplika u jinneċessita li l-kritiku jinvestiga x'turi dwar in-norma nfisha r-relazzjoni bejn il-komponent testwali li jinkorporaha u l-individwu meqjus differenti. Għalhekk għandu

jistaqsi: In-norma qieghda tiġi affettwata mill-azzjonijiet ta' min ma jikkonformax magħha? Din il-mistoqsija hija kruċjali għall-kritika Queer għaliex huwa b'dan il-mod li l-manifestazzjoni tal-instabbiltà tan-norma tista' ssehħ b'mod ċar f'forma letterarja.

Il-preżentazzjoni tan-norma bhala kostruzzjoni instabbli tvarja bejn xogħol letterarju u iehor. Kif deher qabel, jekk it-test jinvolvi s-sesswalità b'mod esplicitu, kwalunkwe tendenzi jew espressjonijiet tax-xewqat sesswali li jittraxxendu l-limiti tal-binarju eteronormattiv jistgħu jintużaw bhala argument li juri kif in-norma sesswali tvarja bejn persuni li jidentifikaw ruhhom bhala eterosesswali. F'testi li ma jittrattawx l-identità sesswali, xorta wahda hemm lok għall-investigazzjoni tan-norma ladarba t-Teorizzazzjoni Queer tinkludi aspetti varji tal-identità, li fil-Punent ukoll jingharfu permezz tal-oppożizzjonijiet binarji. Għaldaqstant, il-kritiku Queer m'għandux ifittex li jillokalizza mumentu omoerotici jew karattri omosesswali fit-test; anzi, għandu jhares lejn xi jkollha tagħmel in-norma sabiex tibqa' meqjusa naturali u fissa meta madwarha teżisti infinità ta' identitajiet possibbli. Ir-ripetizzjoni neċessarja tal-aġir normattiv, il-htieġa tal-interazzjoni ma' min hu meqjus differenti jew anormali, u l-possibilità li n-norma

nfisha tesebixxi karatteristiċi irregolari huma lkoll evidenzi testwali li n-norma mhijiex għajr kostruzzjoni.

Fir-relazzjoni bejn in-norma u l-individwu queer, il-poter mhuwiex unidirezzjonali u, għaldaqstant, il-kritiku Queer jista' jadotta perspettiva Foucaultjana sabiex jinvestiga d-diskors li qieghed jopera fit-test għat-thaddim tal-poter. Element testwali importanti f'din il-perspettiva huwa s-silenzju, li, aktar milli xhieda ta' omosesswalità ripressa, għandu jingħata funzjoni parallela ma' dik tad-diskors (Foucault 27). Fil-fatt, għal Foucault, jeżistu tipi differenti ta' silenzji b'tifsiriet jew riperkussjonijiet diversi.

Il-kritika ta' Hall mhijiex anakronista ladarba jagħti importanza lill-kuntesti storiko-soċjali li fihom inkitbu x-xogħlijiet imsemmijin, speċjalment dawk li jinvolvu xi tip ta' reazzjoni jew reżistenza mill-parti meqjusa anormali jew devjanti. Bħalma r-restrizzjonijiet imposti fuq karattru huma ddeterminati mid-diskorsi ta' żmien partikolari, hekk ukoll ir-reżistenza tiegħu ssehh f'qafas soċjali ddominat mill-istess diskorsi. Il-kritiku Queer għandu qabelxejn jiddekostruwixxi l-binarju *suċċess /falliment* għaliex it-tifsir ta' dan il-kliem huwa wkoll kontingenti: dak li jghodd bħala suċċess fil-mument li qegħdin jaqraw il-qarrejja seta' ma

kienx possibbli fiż-żmien li fih inkiteb ix-xogħol.

4. L-osservazzjonijiet principali tat-teżina

4.1 L-Istramb

F'perspettiva Foucaultjana, Baruk huwa veikolu għall-poter għaliex huwa holqa bejn numru ta' istituzzjonijiet li, flimkien ma' oħrajn, jiformaw ix-xibka tal-awtorità li topera fis-soċjetà, fosthom il-familja - li terġa' tinqasam fir-relazzjonijiet li Baruk għandu ma' missieru u ma' ommu - u l-Knisja. Il-protagonist jibni u jwettaq sensiela ta' reżistenzi matul ir-rumanz, u l-aktar waħda evidenti hija fil-konfront tal-binarju *eterosesswali / omosesswali*, pedament tas-soċjetà li fiha jgħammar Baruk, fejn l-eterosesswalità hija "aħjar" (10). F'termini Foucaultjani, l-eterosesswalità fir-rumanz hija standard li kontrih jitkejjel l-aġir sesswali, jew norma li giet meqjusa naturali minhabba r-ripetizzjoni jew ir-riproduzzjoni tagħha bħala l-istat ideali. Fi stharrig Queer ta' dan ir-rumanz, jispikka l-fatt interessanti li Baruk għandu bżonn lil xi hadd jiggwidah 'il bogħod mill-gibdiet li jispiċċaw jitturmentawh. Dan jissuġġerixxi - bi qbil mal-istqarrija ta' Butler li l-eterosesswalità hija identità f'riskju permanenti (kif ikkwotata

f'Sullivan 120) - li n-nomra teħtieg viġilanza kontinwa sabiex tibqa' inforzata bhala l-qagħda naturalment jew superjuri għal kull diskors li jiġi wara. Minkejja dan, l-eterosesswalità tibqa' titqies bhala fatt f'numru ta' episodji fir-rumanz.

Is-skiet ta' Baruk huwa forma ta' reżistenza li ddgħajjef il-binarju sesswali dominanti għaliex mingħajr aġir omosesswali apert x'tikkundanna, l-eterosesswalità ma tistax isseddaq il-privileġġ tagħha. Is-silenzju jagħti ambigwiżà pożittiva lil Baruk fis-sens li tippermetti proliferazzjoni ta' possibilitajiet dwar min hu f'għajnejn dawk ta' madwaru. Fir-rumanz, dawn il-possibilitajiet jiżdiedu permezz tal-preferenza kontinwa li l-ġuveni juri għad-dlam li, minn perspettiva Foucaultjana, jista' jitqies bhala silenzju viżwali. Reżistenza oħra ta' Baruk kontra l-binarju dominanti tikkonsisti mill-qsim li jwettaq minn naħa għal oħra tal-binarju, waħda mill-manifestazzjonijiet tad-dinamiżmu li hu jipersonifika u li jpoġġih f'kunflitt mal-inerzja li jimponu l-istituzzjonijiet. Baruk jisfida l-binarju billi jgarrab livelli differenti ta' intimità ma' Anton fis-Seminarju u mal-prostituta ftit sigħat wara li jaħrab mill-bini.

4.2 Jutta Heim

Ir-relevanza Queer ta' *Jutta Heim* ma tistrieħx biss fuq protagonist li jaqsam il-fruntiera bejn l-eterosesswalità u l-omosesswalità bid-diversi atti awtoerotici li jwettaq, iżda anke fuq it-tluq mill-eteronormattività bil-mod kif jagħżel li jgħix it-tendenzi eterosesswali, u bil-varjazzjonijiet li hu nnifsu jgarrab fil-ħajja sesswali. Ir-relazzjonijiet sesswali ta' Erik man-nisa, partikolarment ma' Nella u Liża, ma jwasslux għat-tkomplija tal-eterosesswalità bhala l-qagħda umana naturali ladarba jisfidaw il-monogamija u l-prokreazzjoni. Minflok sempliciment jingħata t-tikketta *eterosesswali*, Erik jista' jiġi deskritt permezz ta' stati li jiġu u jmorru - jew, kif issejthilhom Kosofsky Sedgwick, tassonomiji kontingenti (22-23) - effettivi biss għal mument partikolari mill-ħajja sesswali tiegħu u li jiżidu d-dimensjonijiet li jistgħu jintużaw għad-deskrizzjoni ta' individwu apparti l-kategorija magħrufa *eterosesswali*. Ġisem Liża jinbidel hafna matul ir-rumanz u dawn il-bidliet ilkoll għandhom qawwa erotika għal Erik, li jasal anke biex jimmasturba għal Liża anke meta din issir biss "ġisem" wara li tkun mietet. F'*Jutta Heim*, Erik jara l-potenzjal erotiku tal-ġisem kollu u magħha joħloq sitwazzjoni intima li tlaqqa' s-sensi tal-hars, tal-mess, tas-smiġ u tax-xamm mal-ġisem

fit-totalità tiegħu mingħajr ma jagħti prominenza eteronormattiva lill-organi prokreattivi, jiġifieri l-fallu, is-sider u l-vaġina. Is-sitwazzjoni li jōhloq tixhed nuqqas ta' uniformità fi hdan il-kategorija tal-identità sesswali, instabbiltà li tipproċedi mit-twaqqif tal-eterosesswalità bhala standard soċjali mogħti l-libsa ta' neċessità naturali li tirrendih forza normalizzanti.

4.3 15-il Numru

Ir-rumanz *15-il Numru* huwa partikolarment interessanti fid-dawl tan-nozzjoni Butlerjana tal-performattività tal-ġeneru, jiġifieri li l-ġeneru huwa att li jwettaq dak li jsemmi (Salih 64), jew aħjar, jikkostitwixxi l-identità li hija diskursivament ipprezentata u imposta bhala l-ġeneru nnifsu (Butler 33). Numru ta' karattri nisa u rġiel fir-rumanz jattwaw maskulinità eġemonika bl-azzjonijiet tagħhom fuq il-post tax-xogħol, iżda dawn l-azzjonijiet ma jipproċedux mill-bijoloġija ta' dawn il-karattri ladarba, f'kuntesti differenti, il-prestazzjonijiet tagħhom ivarjaw. Il-kontinġenza tal-azzjonijiet tal-karattri timplika li l-bniedem jinsab f'bidla kontinwa, karatteristika li n-narratur jipprezenta

permezz tax-xbieha tal-metamorfosi multidirezzjonali u inkontrollabbli, li tista' tintuża biex jinftiehem aħjar il-performattività u l-prestazzjoni tal-ġeneru skont kif tiddiskutihom Butler, billi jiġi diskuss ix-xebh bejn il-ġeneri dominanti jew intelligibbli u l-fosdqa f'metamorfosi mregġa' lura.³

4.4 Bep

Id-distinzjoni ċara bejn iż-żewġ maħbubin Bep u Nick fir-rumanz *Bep* għandha sinifikat kbir f'perspettiva Queer. Filwaqt li Nick jinseg it-twemmin Kattoliku tiegħu mal-ġibdiet omosesswali, Bep ma jasalx sal-punt li jagħmel dan minhabba l-biża' mill-kundanna eterna fl-infern. Dan it-tinsig flimkien huwa komponent tat-“test ta' reżistenza” li jikkaratterizza tip ta' żvilupp intern ta' għarfien personali deskritt bhala “l-kitba queer tal-jien” (“*queer authorship*”) minn Elisa Abes u David Kasch (626). Dan it-test huwa sensiela ta' azzjonijiet li jsawru l-identità mingħajr ma jirriflettu waħda lesta, b'moviment kontinwu bejn il-konstruzzjonijiet eteronormattivi tal-jien u l-binjiet li jirreżistu l-użu tal-eterosesswalità bhala l-kejl tal-ġeneru u s-sesswalità, dinamika li l-qofol tagħha mhuwiex il-kompromess bejn iż-żewġ estremi

³ F'tip ta' metamorfosi li huwa ġdid għall-qarrej għaliex huwa mregġgħa lura, il-fosdqa ssir il-kontenitur permanenti għal din it-trasformazzjoni. Din il-permanenza hija simbolu tal-mezzi ripetuti li l-binjarju tal-ġeneru juża bhala paraventu għall-karatteristika performattiva tiegħu.

izda l-ghoti ta' sinifikat gdid lit-
tnejn li huma fi proċess kontinwu.
Fir-rumanz, is-salvazzjoni tibda
tinfthiem u tidher possibbli biss
f'termini ta' għbda erotika lejn gisem
ta' raġel iehor u, għalhekk, it-twemmin
jinghata dimensjoni konkreta,
tangibbli, u għalkollox erotiċizzata
omosesswalment, filwaqt li t-tendenza
sesswali ssir simultanament korporali
u lil hinn minn dak li hu intelligibbli
għall-bniedem. Iż-żewġ aspetti jsiru
dipendenti fuq xulxin; jitwahhdu
f'mod ta' għajxien wiehed li jkisser
ir-rabta bejn is-sess u l-ġeneru kif
mifhuma kulturalment: "Jien u int.

Biss. U hekk anki l-hsibijiet jgħosfru.
Inkunu rbaħnielhom. Inkun nista'
nħares lejhom u ngħidilhom mingħajr
l-ebda biża' ta' xejn li din mhux
gidba, din mhix holma. Dan mhux
raġel. Dan mhux mara" (91). B'dan
il-mod, Nick jinkorpora t-tbeġhid
min-norma u l-konfront magħha li
l-Queer jirrappreżenta. Din in-norma
hija kemm dik tal-eterosesswalità
moralment obligatorja fil-
Kattoliċiżmu kif ukoll tal-firda
bejn it-twemmin u l-orjentazzjoni
sesswali li hija dominanti fl-għajxien
noneterosesswali.

Biblijografija

Testi:

Friggieri, Oliver. *L-Istramb*. Merlin Library Ltd., 1980.

Grima, Tyrone. *Bep*. Horizons, 2013.

Mifsud, Immanuel. *Jutta Heim*. Klabb Kotba Maltin, 2014.

Zahra, Trevor. *15-il Numru*. Merlin Library Ltd., 1977.

Sorsi:

Abes, Elisa S., u David Kasch. "Using Queer Theory to Explore Lesbian College Students' Multiple Dimensions of Identity." *Journal of College Student Development*, vol. 48, nru 6, 2007, pp. 619-636, https://pdfs.semanticscholar.org/d048/3662f448dbc415286a1f216650d0c902982d.pdf?_ga=2.102423937.1479226273.1551863867-679101902.1551863867. Aċċessat 17 Mar. 2019.

Berlant, Lauren, u Michael Warner. "Sex in Public." *Critical Inquiry*, vol. 24, nru 2, 1998, pp. 547-566. *JSTOR*, <https://www.jstor.org/stable/1344178>. Aċċessat 7 Nov 2018.

Butler, Judith. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge, 1999.

Foucault, Michel. *The History of Sexuality: 1*. Traduzzjoni ta' Robert Hurley, Penguin Books, 1978.

Fuss, Diana. "Inside/Out." *Inside/Out: Lesbian Theories, Gay Theories*, ed. Diana Fuss, Routledge, 1991, pp. 1-10.

- Giffney, Noreen. "Denormatizing Queer Theory: More Than (Simply) Lesbian and Gay Studies." *Feminist Theory*, vol. 5, nru 1, 2004, pp. 73-78. *Sage Journals*, doi: 10.1177/1464700104040814. Accésat 5 Nov. 2018.
- . "Introduction: The 'q' Word." *The Ashgate Research Companion to Queer Theory*, ed. Noreen Giffney u Michael O'Rourke, Ashgate Publishing Limited, 2009, pp. 1-13.
- Hall, Donald E. *Queer Theories*. Palgrave Macmillan, 2003.
- Halperin, David. *Saint Foucault: Towards a Gay Hagiography*. Oxford U P, 1995.
- Hennessy, Rosemary. "Queer Theory: A Review of the 'Differences' Special Issue and Wittig's 'The Straight Mind.'" *Signs*, vol. 18, nru 4, 1993, pp. 964-973. *JSTOR*, <https://www.jstor.org/stable/3174918>. Accésat 10 Nov. 2018.
- Jagose, Annamarie. *Queer Theory: An Introduction*. New York U P, 1996.
- Katz, Jonathan N. "The Invention of Heterosexuality." http://funnel.sfsu.edu/students/luyilin/Lu_Yilin/other/wgs/J.Katz_inventionofheterosexuality.pdf. Accésat 5 Nov. 2018.
- Kosofsky Sedgwick, Eve. *Epistemology of the Closet*. California U P, 1990.
- O'Rourke, Michael. "On the Eve of a Queer-Straight Future: Notes Toward an Antinormative Heteroerotic." *Feminism & Psychology*, vol. 15, nru 1, 2005, pp. 111-116. *Sage Journals*, doi: 10.1177/0959-353505049713. Accésat 7 Nov. 2018.
- Salih, Sara. *Judith Butler*. Routledge, 2002.
- Sullivan, Nikki. *A Critical Introduction to Queer Theory*. New York U P, 2003.
- Thomas, Calvin. "On Being Post-Normal: Heterosexuality after Queer Theory." *The Ashgate Research Companion to Queer Theory*, ed. Noreen Giffney u Michael O'Rourke, Ashgate Publishing Limited, 2009, pp. 17-32.
- Warner, Michael. "Introduction." *Fear of a Queer Planet*, ed. Michael Warner, Minnesota U P, 1993, pp. vii-xxxi